

Riigikogu kultuurikomisjonile

Eesti Kultuurkapitali rahastatavad ehitised

Idee: multifunktsionaalne linnahall koos perekeskusega Tartus – Arena Tartu

Lugupeetud riigikogu kultuurikomisjon,

Esitame Eesti Kultuurkapitali rahastatavate suurobjektide kandidaatide hulka Tartu multifunktsionaalse linnahalli koos perekeskusega (Arena Tartu).

1. Multifunktsionaalne linnahall koos perekeskusega pole oluline vaid Tartule, vaid kogu Lõuna-Eestile – see on oluline ehitis, mis teeb Tartust **tõmbekeskuse laiale piirkonnale**, ergutab selle piirkonna elu ja majandust, loob uusi töökohti ning ergutab looma paremaid Tartusse reisimise võimalusi.

2. Selline linnahall ja perekeskus annavad võimaluse mitmekesiseid üritusi korraldada Tartus **aastaringi**: konverentsid, messid, kontserdid, spordiüritused jne. Niisuguseid üritusi, mida Tartus võiks korraldada, aga mida ruumipuudusel praegu ei saa teha, on palju. Alates teaduskonverentsidest, näiteks erialaarstide kongressidest. Tartu on teadus- ja meditsiinilinn ning korduvalt on meile lähenetud ettepanekutega korraldada siin 1000+ osalejaga kongresse ja konverentse, aga iga kord peame vastama, et meil ei ole selleks ruumi. Samuti on ukse taga ootamas Robotex, sTARTUp Say, Disney on Ice, Simple Session, Live Nationi suured kontserdid, Riia jäähokimeeskonna KHL-liiga mängud jne. Üritustest ei ole puudu. Puudu on ruumist. **Linnahall ja perekeskus annaksid selle ruumi.**

3. Linnahallil on suurem eesmärk. Lisaks aastaringi mitmekesiste ürituste korraldamisele ning sellega tartlastele ja lõunaeestlastele kohapeal elamise pakkumisele, muudab linnahall **Tartu tugevamaks tõmbekeskuseks**. Niimoodi aitab linnahall, ja sinna juurde kavandatav Euroopa moodsaim perekeskus, oluliselt kaasa Tartusse uute elanike tulemisele, turistide tulemisele ning sellega töökohtade tekkimisele, transpordiühenduste parandamisele ning raha tulemisele linna eelarvesse. See aga annab edaspidi võimaluse rohkem remontida koolimaju ning lasteaedu, rajada uusi rattateid ja parandada sildu, maksta mitmeid toetusi jne.

Just linnahall ja selle juurde kuuluv ainulaadne perekeskus saavad olla Tartu majanduse elavdajad ning linnaeelarvesse lisatulu tekitajad. Selle eelduseks on, et linnahalli ehitamise finantseerimise võtaks suures osas enda kanda riik, andes sellega olulise tõuke **regionaalseks arenemiseks**. Selle teiseks eelduseks on, et linnahall koos perekeskusega majandab ennast tegutsedes ise, mitte saades dotatsiooni linnaeelarvest. Kas see on võimalik? Jah, on.

4. Linnahalli ehituse maksumus on ca **32-40 miljonit eurot** (sõltub eelkõige suurusest, mis võiks Tartus olla maks 7000 istekohta, aga kindlasti sellest, et linnahall oleks võimalusel kahetasandiline, mis annab võimaluse korraldada üritusi erineva suurusega auditoriumidele).

Linnahalli ehitamist peaks finantseerima kolm osapoolt: riik, linn ja erasektor. Peamine finantseerija oleks riik.

Suurim osa ehituse finantseerimisest (ca 80%) peaks tulema riigilt, kes sellega toetab regionaalset arengut. Just niisugust arengut, mis hiljem hakkab regioonile otsest ja kaudset tulu tooma. Linnahall koos perekeskusega niisugune objekt just on.

Linna osa (ca 10%) peaks tulema Raadi piirkonna (piirkond, kuhu ongi linnahall üldplaneeringus ette nähtud) maa sihtotstarbelisest müügist. Linnahall oleks keskne objekt selles linnaosas, linnahalli tulek Raadile väärindaks selle linnaosa maid ning nende müügist saaks finantseerida linna võimalikku osa. Just praegu ongi Tartu linnavalitsus korraldamas Raadi linnaosa visioonivõistlust, mis näitab, et linnal on huvi see piirkond arenema panna.

Erasektor (ca 10%) toetab linnahalli (ja perekeskuse) tulekut kindlasti, kui linn (linnavalitsus) juhib seda protsessi ning riik annab oma osa regiooni arenguks.

5. Linnahall (ja selle juurde kuuluv perekeskus) **on isemajandav**.

Linnahalli isemajandamiseks tuleb seal aastas korraldada ca 100 üritust, mis võimaldaks halli välja rentida ca 200 päevaks aastas (vt HeiVäl Consultingu koostatud tasuvusanalüüsi 2016. aastal). Tänapäevane uudne projekt (multifunktsionaalne, mitmetasandiline hall) annab selleks võimalusi, et korraga peetakse linnahallis mitu erinevat üritust.

Tartu linnahalli üks positiivne eeskuju on Leedus Panevezyses asuv Cido Arena (linnas 95 000 elanikku, halli suurus 7150 istekohta, multifunktsionaalne hall, aastakasum 50 000 eurot).

Rendihind oleks keskmiselt 5000 eurot 24h eest.

Linnahalli käive oleks 0,9-1 miljonit eurot aastas.

Linnahalli kulud oleksid 0,7-0,8 miljonit eurot aastas.

6. Tartu linn on pikalt kavandanud linnahalli tulekut. Selleks on Tartu üldplaneeringus eraldatud maa Raadi linnaosas. **Linnahall on sees Tartu olulistes dokumentides**. Tartu linna arengukavas 2018-2025 on oluliste väljakutsete (1.3) all kirjas ka Raadi piirkonna aktiivne planeerimine ja kasutuselevõtt ning samas on muutuvale linnale ja kaasaegsetele tarbimisharjumustele vastava taristu arenduse ja uuendamise all olevas loetelus ka multifunktsionaalne linnahall. See näitab, et ka Tartu ise ja selle linnavõim näeb multifunktsionaalset linnahalli (ja perekeskust) olulise ehitisena.

Multifunktsionaalse linnahalli ja perekeskuse ideest on paljudel kordadel olnud juttu ka ajakirjanduses: vaata näiteks

<https://tartu.postimees.ee/3824117/arena-multihall-raadil-toob-tartusse-tuleviku-edu>,

<https://tartu.postimees.ee/4105751/tartu-kas-eestvedaja-voi-jarelsorkija>,

<https://tartu.postimees.ee/4243779/vahur-kalmre-hirmul-on-suured-silmad>,

<https://tartu.postimees.ee/6448120/tanel-tein-kutse-tartu-tuleviku-debatile-metallica-tuleb-aga-edasi>,

<https://tartu.postimees.ee/6780473/arena-suurhalli-projekt-astus-sammu-edasi>,

jne.

7. Linnahalli maa kõrvale Raadil on vanade lennukiangaaride juurde ja neid kasutades kavandatud filmistuudio. Neid kahte ideed – multifunktsionaalne linnahall ja perekeskus ning filmistuudio ühendades saaks Tartu endale objekti ja tegevuse, mis tõmbaks käima kogu siinse regiooni. Tartus ja Lõuna-Eestis oleks midagi, mida siinses laias regioonis teist ei oleks. **See oleks ainulaadne objekt.** Ainulaadsuses peitub aga edu.

Lugupidamisega,

Valimisliidu Tartu Eest nimel Tanel Tein, Hannes Klaas ja Vahur Kalmre

Kontakt: Vahur Kalmre, 5043461, vahurkal@gmail.com

Vaata lisaks:

8 punkti

Arenast: <https://www.dropbox.com/s/nc5qgvviudgknyh/tartu%20eest%202020%20print.pdf?dl=0>

Tausvusanalüüsid:

<https://www.dropbox.com/sh/oxzseldol9dhf6s/AABbH1EBKFaSdgGEkYRieetMa?dl=0>

Kahetasandiline linnahalli video, ainulaadne maailmas

<https://www.dropbox.com/s/vchfx9cpuid51lz/Mechanical%20Arena%20Animaatio.mp4?dl=0>

KUU JA SALTO arhitektuuribüroode videod ja eskiisid, suurused, hinnad

jne <https://www.dropbox.com/sh/ybya0yayyn8roh1/AABj0rnnKtGuCNZ40y01P-Wqa?dl=0>

Tartu linna arengukava 2018-2025:

[https://info.raad.tartu.ee/dhs.nsf/web/viited/VOLM2019101000079/\\$FILE/LISA.pdf](https://info.raad.tartu.ee/dhs.nsf/web/viited/VOLM2019101000079/$FILE/LISA.pdf)